

Gift, partner eller samboer – rettigheter ved dødsfall

Det hender bekymrede medlemmer ringer oss og spør om hva som vil skje med økonomien hvis den ene i et ekteskap, registrert partnerskap eller samboerforhold dør. Vil den som sitter igjen ha råd til å beholde huset og klare alle utgiftene? Er det forskjell i rettighetene om du er gift, registrert partner eller samboer?

Ønsket om å sikre den som lever lengst er stor, men hva bør du være oppmerksom på? Når det gjelder arv og skifte er det til dels store forskjeller om du er gift, registrert partner eller samboer. Her er det viktig å opprette samboeravtale og testament for å sikre hverandre. Men så spør det. Har du som etterlatt noen rettigheter til pensjon hvis samboeren din dør før deg?

Her er det forskjell på hvilke rettigheter du har i folketrygden og hos oss.

Forskjellige begreper som betyr det samme

Det er greit å vite at begrepene gjenlevendepensjon og etterlattepensjon betyr det samme. Hos oss er etterlattepensjon et samlebegrep når vi snakker om de to ytelsene ektefellepensjon og barnepensjon. I folketrygden brukes begrepet gjenlevendepensjon.

Rettigheter i folketrygden

Hvis du er gift eller i partnerskap og har vært det i mer enn 5 år før dødsfallet, har du rett til gjenlevendepensjon i folketrygden. Hvis dere har felles barn, har du rett selv om ekteskapet har vart mindre enn 5 år. Som samboer har du kun rett til gjenlevendepensjon dersom dere har felles barn. I tillegg må det være registrert at dere bodde sammen ved dødsfallet. På Nav.no kan du lese mer om hvilke rettigheter du har.

Inntekt påvirker pensjonen

En gjenlevendepensjon i folketrygden blir redusert hvis den gjenlevende selv har inntekt eller pensjon. Det kan i mange tilfelle ende med at folketrygden ikke utbetaler

noe gjenlevendepensjon. For at din ektefelle eller samboer skal få en utbetaling, må du ha hatt vesentlig mye høyere inntekt eller pensjon enn det han eller hun har.

Avdødes barn får barnepensjon fra folketrygden. Hovedregelen er at pensjonen utbetales frem til barnet fyller 18 år, men barnepensjonen kan i noen tilfeller ytes til fylte 20 år. Det er ingen forskjell om avdøde var gift eller samboer eller alene.

Rettigheter i Statens pensjonskasse

Hvis du er gift eller i registrert partnerskap, har din ektefelle eller partner rett på ektefellepensjon når du dør.

Størrelsen på en ektefellepensjon er avhengig av flere faktorer. Både når avdøde ble medlem, når dere ble gift eller inngikk partnerskap og når etterlatte er født. Ønsker du å lese mer om ektefellepensjon kan du se på spk.no/etterlattepensjon, eller ta kontakt med vårt kundesenter.

Vær oppmerksom på samboerfella

I motsetning til folketrygden er det kun ektefeller eller registrerte partnere som har rett til ektefellepensjon hos oss. En eventuell samboer har ikke rett til etterlattepensjon når du dør.

Hvis dere bestemmer dere for å gifte dere eller inngå partnerskap og du er frisk, er din ektefelle eller partner sikret ektefellepensjon med en gang. Hvis du dør før dere har vært gift i ett år og dødsfallet skyldes en sykdom en av dere eller begge visste om før ekteskapet ble inngått, vil det ikke bli utbetalt noen ektefellepensjon. Når særlige grunner taler for det, kan det likevel innvilges pensjon i disse tilfellene.

Barn har rett på etterlattepensjon, uansett om foreldrene er gift eller ikke

Avdødes barn under 20 år har rett til barnepensjon fra oss. Stebarn kan ha rett til barnepensjon hvis steforeldre var med på å forsørge barna. Dette blir avgjort fra sak til sak.